

160 Maatschappelijke kosten en baten van het wegvangen van rivierkreeften

Rob Nieuwkamer, Casper Cusell, Winnie Rip, Marit Meier, Bas van der Wal, Floortje Cieraad, Suzanne Kanter, Jouke Kampen & Saskia Guldmond

Het wegvangen van de rode Amerikaanse rivierkreeft levert verschillende maatschappelijke baten op. Maar wegen die wel op tegen de maatschappelijke kosten? Een balans.

165 Een rivierkreeft vang je nooit alleen, een verhaal over bijvangst

Ivo Roessink, Fabrice Ottburg, Jouke Kampen & Bram Koese

Steeds vaker vangen waterbeheerders en beroepsvissers rivierkreeften weg. Hierdoor zijn er ook meer bijvangsten. Waaruit bestaan deze?

168 Rivierkreeftvisserij; wat mag wel en niet?

Ivo Roessink, Irene Kranendonk & Fabrice Ottburg

De EU verplicht Nederland uitheemse rivierkreeftsoorten te bestrijden. Bevissing – onder voorwaarden – is een wettige bestrijdingsmaatregel. Hoe pakt deze aanpak in de praktijk uit?

170 Risico's en mogelijk beheer van invasieve rivierkreeften

Pim Lemmers, Frank Collas, Ronald Gylstra, Ben Crombaghs, Gerard van der Velde & Rob Leuven

Sommige soorten uitheemse rivierkreeften richten graafschade aan, verminderen de waterkwaliteit en bedreigen de biodiversiteit. Hoe zijn deze risicovolle soorten het beste te bestrijden?

176 Column: Ingrijpen? Je kunt het maar één keer verkloten

Jeroen de Koe

177 Boeken

179 LandschappenNL

Samengesteld en gefinancierd door de twaalf provinciale Landschappen. Deze keer berichten van Brabants Landschap en Het Groninger Landschap.

Themanummer uitheemse rivierkreeften

Het is precies vijftien jaar geleden dat in dit tijdschrift een verdubbeling van het aantal uitheemse rivierkreeften werd aangekondigd: van vier naar acht soorten (Soes & Van Eekelen, 2006). De onbekende maar sombere toekomst die in het artikel geschetst werd, zoals de kans op het verdwijnen van de onderwatervegetatie en de risico's op graafschade, is op veel fronten uitgekomen. Zodanig zelfs dat het vijftien jaar later stof voor een heel themanummer heeft opgeleverd. Een twijfelachtige eer die in De Levende Natuur nog niet eerder aan één specifieke groep van exoten is toegekend.

Van de positieve kant bekeken zou je het themanummer ook kunnen beschouwen als een bloemlezing van alle inspanningen die zijn verricht om de situatie beter te begrijpen en te beheersen. Want hoewel we veel nog niet weten, is er ook veel gebeurd in de afgelopen jaren. Duizenden kreeften zijn gemerkt en teruggevangen om meer te weten te komen over absolute dichtheden. Honderden vrijwilligers en studenten togen naar alle uithoeken van het land om de verspreiding in kaart te brengen. Sommigen daarvan weten al meer dan tien jaar het geduld op te brengen om dagelijks dezelfde korf te lichten, waarmee veel kennis over de levenscyclus beschikbaar is gekomen. Talloze kreeften zijn opgegraven uit modderige gangenstelsels, om meer te begrijpen over de aard en omvang van hun graafgedrag.

Minder weten we nog over de ecologische impact van de dieren. Eerder al is in dit tijdschrift een mogelijke interactie tussen rivierkreeften, krabbenscheer en libellen aan de orde gesteld (Dobben et al., 2017). In de huidige oplage is er wederom aandacht voor de interactie tussen krabbenscheerontwikkeling en kreeftendichtheden, waarbij door gecontroleerde experimenten de daadwerkelijke causaliteit onderzocht is. Inmiddels zijn er meer aanwijzingen dat ook andere waterplanten grote hinder van rivierkreeften hebben. Alhoewel er ook aanwijzingen zijn dat specifieke waterplanten – helaas veelal exoten als ongelijkbladig vederkruid en smalle waterpest – juist lijken te profiteren van het knipgedrag van de kreeften.

Echter, de discussie over rivierkreeften gaat al lang niet meer alleen over dingen wel of niet weten. Het gaat ook over waterschappen, regelgeving en handhaving, vissers, de Kaderrichtlijn Water, dioxineverontreiniging, ziekteverwekkers, internationale handel, aquaria, restaurants, DNA-technieken, et cetera. Het onderwerp is zo breed geworden dat de ontwikkelingen zelfs voor betrokkenen in het werkveld moeilijk bij te houden zijn. Om deze reden leek het ons goed om de voortgang en resultaten van – zeer uiteenlopende – ontwikkelingen en onderzoeken van de afgelopen jaren samen te brengen en te presenteren voor zowel natuur- als waterbeheerders.

Literatuur

Dobben, H. F. van, J. Lamsma & H. Kampf, 2017. Is de rode Amerikaanse rivierkreeft een ernstige bedreiging voor het veenweidegebied? De Levende Natuur 118(4): 154-158.

Soes, M. & R. van Eekelen 2006. Rivierkreeften, een oprukkend probleem? De Levende Natuur 107(2): 56-59.

De **thema**redactie voor dit nummer bestond uit: **Bram Koese** (EIS), **Casper Cusell** (Witteveen+Bos), **Ivo Roessink** (Wageningen Environmental Research), **Matthijs Courbois**, **Philippine Vergeer** & **Rik Nijland** (De Levende Natuur).

(Foto: Bram Koese)